DOCUMENT RESUME

ED 439 623 FL 026 218

AUTHOR	Cyncar-Hryschuk, Markiana, Comp.; Jaremko, Helen, Comp.
TITLE	Nadzvychaini liudy, nadzvychaini podii: zbirka tekstiv = Deeds and Doers: A Reader. Collage: A Ukrainian Language Development Series.
INSTITUTION	Alberta Learning, Edmonton (Canada). Curriculum Standards Branch.
SPONS AGENCY	Alberta Learning, Edmonton. Language Services Branch.
ISBN	ISBN-0-7732-5189-8
PUB DATE	1998-00-00
NOTE	75p.; For other documents in this series, see ED 406 843 and FL 026 216-219. Additional financial support provided by the Ukrainian Women's Association of Canada, the Ukrainian Language Education Center, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, and the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.
AVAILABLE FROM	Language Resources Distributing Center, 12360 142nd St., N.W., Edmonton, Alberta T5L 4X9, Canada ($12.35). Tel: 780-427-2767; Web site: http://lrdc.ed.gov.ab.ca.
PUB TYPE	Guides - Classroom - Learner (051)
LANGUAGE	Ukrainian
EDRS PRICE	MF01/PC03 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Cultural Background; *Cultural Education; Culture; Ethnic Groups; Foreign Countries; Heritage Education; Instructional Materials; Literature; Native Language Instruction; Poetry; *Reading Materials; Second Language Instruction; Second Language Learning; Short Stories; *Ukrainian; Uncommonly Taught Languages
IDENTIFIERS	Alberta; *Ukrainians

ABSTRACT

This intermediate- to advanced-level reader is designed for learning Ukrainian as a native or second language. It provides a selection of short texts in modern Ukrainian, including poems, short stories, fairy tales, fables, sayings (aphorisms), and dialogs. (CNP)

Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made
from the original document.

ED 439 623

НАДЗВИЧАЙНІ ЛЮДИ, НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Deeds and Doers

A Reader

Програма навчання української мови

Упорядкували
М. ЦИНЦАР
[illegible]ИЩУК
І. ЯРЕМКО

Ілюстрували
О. ВАСАРАБ
Б. ГАРТМАНН
[illegible]ЛАС
[illegible]
Д. РЬЮ
Г. САВАДЖ

Collage
КОЛЯЖ

A Ukrainian Language Development Series

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)
This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
Minor changes have been made to improve reproduction quality.
Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
Christina Andrews
TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

BEST COPY AVAILABLE

НАДЗВИЧАЙНІ ЛЮДИ, НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

ЗБІРКА ТЕКСТІВ

Deeds and Doers
A Reader

Програма навчання
української мови

КОЛЯЖ

A Ukrainian Language
Development Series

Упорядкували
Маркіяна Цинцар-Грищук
Галина Яремко

Ілюстрували
Орест Васараб
Барбара Гартманн
Йоргос Заркадас
Марсель Префонтейн
Дені Рью
Гаррі Савадж

Міністерство освіти Альберти
Відділ програмних стандартів
Едмонтон, Канада

©1998 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Education, Alberta Education,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved

Видавництво складає щиру подяку таким особам і установам за дозвіл на адаптацію й перевидання творів у цій збірці: редакції журналу «Юнак» за твір «Святий Миколай» («Юнак. Журнал пластового юнацтва». Торонто: Пластове видавництво, 1977, ч. 12, с. 8-9); Державному агентству України з авторських і суміжних прав за твір «Чарівний пензлик» (*Дідусь кам'яна голова. Китайські народні казки для дошкільного віку.* Переклав з китайської Іван Чирк. Київ: Веселка, 1976, с. 21-24), за твір Братів Грімм «Лікар Всезнай» (Брати Грімм. *Казки для молодшого шкільного віку.* Переклав з німецької Сидор Сакидон. Київ: Веселка, 1976, с. 89-91), за твір «Котигорошко» (*Хрестоматія з української народної творчості.* Упорядкував Федір М. Поліщук. Київ: Радянська школа, 1959, с. 45-52), за твори «Дедал та Ікар», «Перший подвиг Геракла: немейський лев» і «Другий подвиг Геракла: лернейська гідра» (Гловацька Катерина. *Міфи Давньої Греції для середнього шкільного віку.* Київ: Веселка, 1980, с. 187-192, 131-133, 133-134); Едмонтонській публічній шкільній окрузі ч. 7 за твір Орисі Возняк «Дев'яносто дев'ять» (Возняк Орися. *Читанка для сьомої кляси.* Едмонтон: Едмонтонська шкільна округа ч. 7, 1985, с. 19-22); Відділові української літератури у Пряшеві за твір «Кирило Кожум'яка» (*Літературне виховання для 6 класу основної дев'ятирічної школи.* Упорядкували: С. Глогинець, О. Гелетка. Братіслава: Словацьке педагогічне видавництво, 1966, с. 69-72).

У збірці також перевидано в адаптованому вигляді такі твори: твір І. Педерцанім «За батька» («Молода Україна». Львів: б. в., 1923, ч. 24, с. 278-279); твір «Відкриття Колюмба»; твір Дарії Порохівник «Інтерв'ю з молодим спортовцем»; твір Андрія Білецького «Міфи Еллади» (Гловацька Катерина. *Міфи Давньої Греції для середнього шкільного віку.* Київ: Веселка, 1980, с. 5-8).

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цій збірці, і буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

Pilot edition published 1986
Printed in Canada

Alberta Education
Curriculum Standards Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (403) 427-2984; Fax: (403) 422-3745
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Education Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Education. Curriculum Branch.
Nadzvychaini liudy, nadzvychaini podii : zbirka tekstiv = Deeds and doers : a reader.

ISBN 0-7732-5189-8
Compiled by Markiana Cyncar-Hryschuk and Helen Jaremko.

1. Ukrainian language — Study and teaching — Alberta. 2. Language and languages — Study and teaching — Alberta — Bilingual method. I. Cyncar-Hryschuk, Markiana. II. Jaremko, Helen. III. Title: Deeds and doers: a reader. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 1998 491.79

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Ілюстрування видання було здійснено за фінансовою допомогою

Союзу українок Канади.

Публікація матеріялів для 7-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,
і
Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series
was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Education**.

Additional financial support for the illustration of this publication was provided by the

Ukrainian Women's Association of Canada.

The publication of the Collage 1 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,
and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Зміст

Українські народні прислів'я 1

За батька *І. Педерцанім* 2
Адаптувала Д. Сапига

Чарівний пензлик *Китайська народня казка* 8
Адаптувала Д. Сапига

Лікар Всезнай *Брати Грімм* 14
Адаптувала Д. Сапига

Святий Миколай 18
Адаптувала А. Бумбак

Відкриття Колюмба 22
Адаптувала Д. Сапига

Котигорошко *Українська народня казка* 26
Адаптувала Д. Сапига

Кирило Кожум'яка *Українська народня казка* 40
Адаптувала Х. Шерман

Міти Давньої Греції

Дедал та Ікар 44
Адаптувала Х. Шерман

Перший подвиг Геракла: немейський лев 48
Адаптувала Г. Яремко

Другий подвиг Геракла: лернейська гідра 51
Адаптувала Г. Яремко

Інтерв'ю з молодим спортовцем *Д. Порохівник* 54

Дев'ятдесят дев'ять *О. Возняк* 58
Адаптувала Г. Цар

Дещо про міти Давньої Греції *А. Білецький* 64
Адаптувала Г. Цар

Короткі відомості про авторів 65

Українські народні прислів'я

Хороброго й куля боїться.

Діло майстра величає.

Книжку читай — розуму набирай.

Кожна голова свій розум має.

Не хвали сам себе, нехай тебе люди похвалять.

Люди гори перевернуть — покажи лиш приклад.

Як боїшся — то не роби, а зробив — то не бійся.

Будь сміливий не язиком, а ділом.

Свій розум май, але мудрих людей питай.

Сила та розум — краса людини.

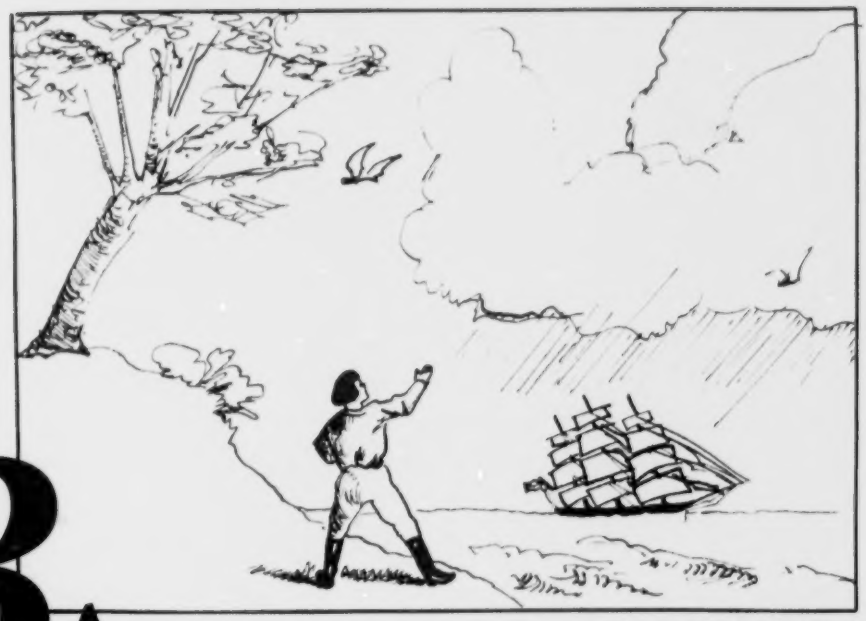

Рисував Орест Васараб.

За батька

На березі Чорного моря живуть українці. Багато з них — моряки. Можна сказати, дуже добрі моряки. Моряки з діда-прадіда. З дитинства привчаються до морських законів і традицій.

Жив біля моря моряк Семен Яковенко. У нього був син Василько. Василько ще ходив до школи, але він хотів стати моряком. Кожного дня після школи хлопчик приходив до моря. Дивився на великі кораблі. Василько уявляв себе капітаном корабля та мріяв, що колись попливе кораблем у далекі краї. Хлопчик добре плавав. Іноді він скакав у білі хвилі моря і плив далеко-далеко.

Одного дня повернувся з подорожі батько Василька, Семен Яковенко. Це були щасливі дні для Василька! Батько розповідав йому про свої пригоди на кораблі. Розповідав про далекі краї та острови. Розповідав про людей, які там живуть.

І. Педерцанім

Василько уважно слухав батька. Він боявся пропустити хоч одне батькове слово. Від хвилювання його обличчя червоніло. Пізно вночі, уже в ліжку, хлопчик мріяв про море та пригоди. Думав про далекі країни, про дикунів, про піратів і полювання на акул.

Так минула осінь і зима. Навесні Семен Яковенко сказав дружині:

— Я знову йду в море. Капітан корабля «Чайка» запрошує мене до праці.

Василько почув, що сказав батько. Йому прийшла в голову цікава думка. Хлопчик підійшов до батька, обняв його й почав просити:

— Тату! Візьми й мене із собою! Я також хочу стати моряком.

Батько не встиг відповісти, як мати сказала:

— Що ти придумав, Васильку! Я не пущу тебе в море!

— Чому? — запитав батько. — Рано чи пізно Василько стане моряком. Я візьму його із собою. Я буду його вчити.

— Боже! — крикнула мати. — Я передчуваю, що вас чекає нещастя!

— Заспокійся, жінко! — відповів батько. — Нас, моряків, кожної хвилини чекає нещастя. Згадай старе моряцьке прислів'я: «Що має бути, того не минути».

— Але він ще такий малий. Почекай кілька років, — просила мати.

— Ні, — твердо сказав батько. — Це добра нагода для Василька. Ти не журися. Усе буде добре.

Василько був щасливий. Чекав, коли вони з батьком вийдуть у море.

Нарешті корабель «Чайка» відійшов від берега й поплив Чорним морем, потім Середземним морем. Звідти Атлантійським океаном корабель «Чайка» поплив до Америки.

За короткий час Василько став справжнім моряком. Усяку працю на кораблі він виконував дуже вправно. Він був швидкий, веселий і чесний. Капітан корабля й моряки полюбили хлопця.

Корабель плив у Карибському морі. Був гарячий тропічний день. Вітру не було. Море було спокійне. Але це не тішило моряків. З досвіду вони знали, що спокій на морі — це передвісник бурі.

Так спокійно було до заходу сонця. Увечері на небі з'явилася чорна хмаринка.

— Буря буде! — сказав капітан.

Чорна хмаринка виросла у велику чорну хмару. Вона закрила все небо. Стало зовсім темно. Дуже сильно подув вітер, і почав падати дощ. Загримів грім. Море кипіло. Великі хвилі заливали корабель. Корабель, мов м'яч, то потопав, то виринав. Зробилося справжнє пекло!

Буря тривала цілу ніч. Перед ранком перестав падати дощ і дути вітер. Буря нарешті стихла.

Корабель «Чайка» продовжував пливти в Карибському морі. Раптом із «Чайки» побачили розбитий маленький корабель. Люди з розбитого корабля сиділи на щоглі. Вони махали руками і просили допомоги.

— Мусимо допомогти людям, — сказав капітан.

Рисував Орест Васараб.

Моряки спустили човен на воду. Попливли до щогли, на якій сиділи люди — двоє чоловіків і маленька дівчинка. Моряки були вже зовсім близько коло людей. Раптом хтось із корабля закричав:

— Акула! Акула!

Акула швидко пливла до щогли. Моряки пересадили людей із щогли в човен і повернули до «Чайки». Услід за човном попливла акула.

Моряки веслували з останніх сил. Ось вони наблизились до корабля. Мотузками почали витягати людей на корабель. Раптом маленька дівчинка не втрималась і впала в море.

Один моряк закричав:

— Дитина за бортом!

Батько дитини, що врятувався з розбитого корабля, просив:

— Рятуйте мою дитину! Мою доню!

Але всі стояли, тому що акула була вже близько.

Раптом у воду скочив Семен Яковенко й поплив до дівчинки. Він схопив її за одежу й поплив до корабля.

Саме в цей час на нього кинулась акула. На кораблі всі закричали від жаху. У цей час Василько з ножем у руці скочив у море. Він ударив ножем акулу. Акула кинулася на хлопця. Василько вдарив її ножем ще декілька разів. Вода в морі почервоніла.

Під час цієї короткої боротьби Семен Яковенко підплив до корабля з дівчинкою. Моряки підняли їх на мотузці вгору.

Тепер усі дивилися, де ж Василько. Василько підплив до корабля, схопив мотузку. Моряки зраділи.

— Урятований!

Але в ту саму хвилину поранена акула важко підскочила. Вона схопила хлопчика за ноги й відірвала їх.

Василько впав у воду на добичу акулі.

Василько пожертвував своїм життям. Але він урятував від смерти свого батька й дівчинку.

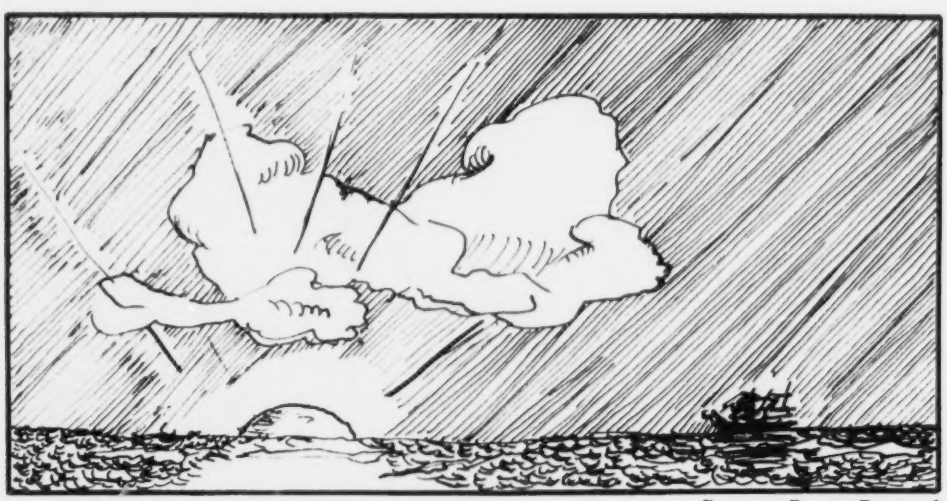

Рисував Орест Васараб.

Рисував Гаррі Савадж.

Колись давно-давно жив бідний хлопець Ма Лянь. Він хотів навчитися малювати. Та не було в нього грошей купити пензлика. Одного разу йшов Ма Лянь біля школи. Дивиться, а там учитель малює картину. Хлопець зайшов до школи. Ласкаво попросив учителя позичити йому пензлика.

Чарівний пензлик

Китайська народня казка

Учитель здивовано подивився на нього, а потім закричав:

— Обідранець! Малювати захотів? Геть звідси! — і вигнав Ма Ляня зі школи.

«Якщо я бідний, то й малювати не можу?» — подумав собі хлопець.

Усе таки він вирішив навчитися малювати. Ма Лянь брав паличку й малював на піску. Малював пташок, риб, дерева.

Уже добре навчився малювати Ма Лянь. Одна біда — пензлика не мав. Як йому хотілося мати пензлик!

Однієї ночі хлопцеві приснився дивний сон. Сниться йому, що якийсь старий дід подарував йому пензлик.

— Це чарівний пензлик! Ним треба обережно малювати, — сказав дід і зник.

Від радости хлопець прокинувся. Що за диво?! У руці він міцно тримав пензлик.

Ма Лянь спробував намалювати пташку. Тільки скінчив він малювати, як пташка змахнула крилами й полетіла. Що не малював би хлопець, усе ставало живим, як тільки він закінчував малювати.

З того дня Ма Лянь не розлучався з чарівним пензликом. Цілими днями він малював для бідних селян. Хто хліба не мав — тому хліб намалює. Хто хати не мав — тому намалює хату.

Дійшла про це чутка до пана. Наказав він своїм слугам схопити хлопця і привести до нього. Коли привели хлопця, наказав пан хлопцеві малювати тільки для нього.

Ма Лянь відмовився малювати тільки для пана. На нього пан кричав, погрожував йому, та нічого не допомогло. Розсердився пан і наказав замкнути хлопця у стайні.

Надворі було дуже холодно. Жорстокий пан тримав хлопця без їжі й води три дні. Він думав, що хлопець замерзне або помре з голоду. Пройшло три дні. Пан прийшов подивитись, чи ще живий хлопець. Дивиться, а Ма Лянь сидить біля вогню та їсть смачні коржики, які він намалював чарівним пензликом. Розсердився пан. Закричав несвоїм голосом.

Пан наказав своїм слугам убити хлопця, а чарівний пензлик принести йому. Відчинили слуги двері до стайні, а там нема нікого. Дивляться, лише драбина стоїть біля стіни. Зрозуміли слуги, що зробив Ма Лянь. Він намалював драбину і втік по ній.

Коли Ма Лянь утік зі стайні, він намалював коня. Сів на нього й поскакав геть. Скаче хлопець і чує, що за ним хтось женеться.

«Погоня», — подумав він.

Так, то за ним гнався пан. Ма Лянь швидко намалював лук та стрілу. Він випустив стрілу і влучив нею прямо в пана. Пан упав з коня, а Ма Лянь утік.

Після цієї пригоди Ма Лянь поселився в маленькому містечку. Щоб заробити гроші, він малював і продавав свої картини. Ма Лянь боявся, щоб його не впізнали. Тому всі свої картини він не домальовував, і вони не оживали.

Якось намалював Ма Лянь журавля, але він не домалював ока, щоб журавель не ожив. Випадково

краплина фарби впала туди, де мало бути око. Журавель ожив, змахнув крилами й полетів.

Усе містечко заговорило про це. Почув про Ма Ляня й імператор. Звелів він своїм слугам розшукати хлопця і привести до нього.

Ма Лянь знав, що імператор — ворог бідних людей. Усією душею він його ненавидів. Коли Ма Ляня впіймали, імператор наказав хлопцеві намалювати дракона. Ма Лянь не послухався й намалював страшну жабу. Наказав імператор намалювати паву, а Ма Лянь намалював курку без пір'я.

Імператор сильно розсердився на хлопця. Він наказав своїм слугам відібрати в Ма Ляня пензлик, а самого хлопця зв'язати й кинути у в'язницю.

Зрадів імператор, коли йому принесли чарівний пензлик. Почав він малювати. Спочатку він намалював купу золотих монет. Та однієї купи золотих монет йому було замало. Він намалював ще одну, потім ще й ще... Але що це? Раптом усі золоті монети перетворились у каміння.

Тоді імператор намалював золоту цеглину. Цеглина здалась йому маленькою. Поруч він намалював ще одну. Потім ще, ще й ще... Раптом ланцюг золотих цеглин перетворився на великого змія. Змій відкрив свою червону пащу й кинувся на імператора. Добре, що близько були слуги. Вони врятували його.

Зрозумів імператор, що тільки Ма Лянь може малювати чарівним пензликом. Довелося йому випустити маленького художника. Імператор обіцяв велику нагороду

хлопцеві за те, щоб він малював тільки для нього. Після того, як повернули пензлик, Ма Лянь погодився.

— Намалюй гори... Ні, у горах дикі звірі живуть. Краще намалюй море, — наказав імператор.

Ма Лянь намалював. Перед очима імператора розлилося синє море. У воді він побачив багато гарних риб.

Імператор був задоволений. Він захотів, щоб Ма Лянь намалював корабель. За мить на хвилях гойдався корабель. Уся імператорська родина та їхні слуги сіли на корабель. Сів на корабель і Ма Лянь.

Корабель поволі відплив від берега. Імператорові здалося, що корабель пливе дуже повільно. Він наказав, щоб маленький художник намалював вітер. Ма Лянь замахав пензликом. Подув вітер. Знялися хвилі. Корабель захитався.

Злякався імператор і закричав:

— Досить вітру! Досить! Перестань малювати!

Не слухає його хлопець. Махає собі пензликом і махає. Вітер дужчає, хвилі ростуть. Нарешті море заревіло й перекинуло корабель. Злий імператор і всі його слуги потопилися.

А Ма Лянь швидко намалював дельфіна. Сів йому на спину, і дельфін щасливо доніс його до берега.

* * *

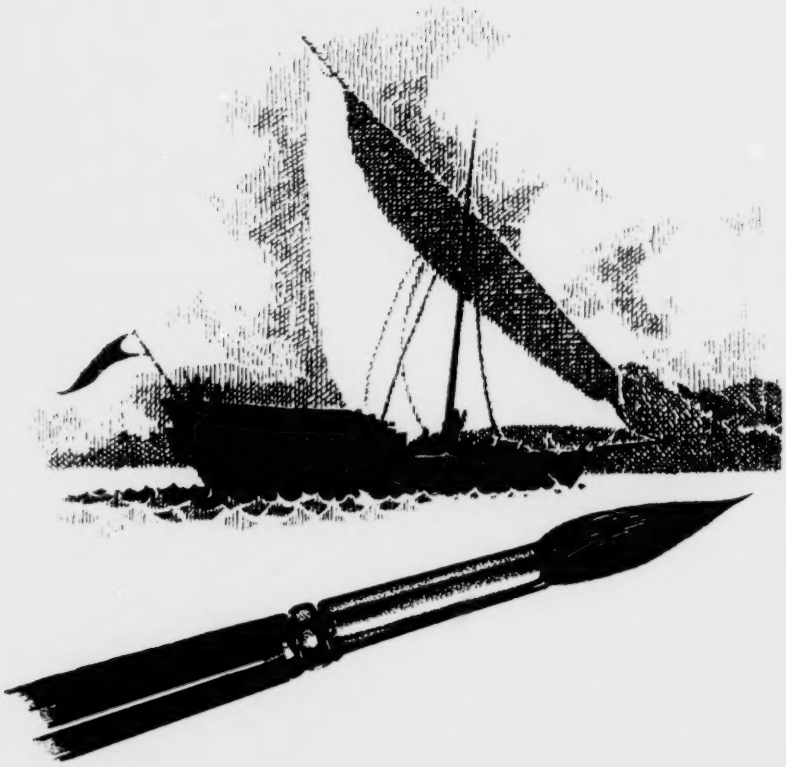

Рисував Гаррі Савадж.

19

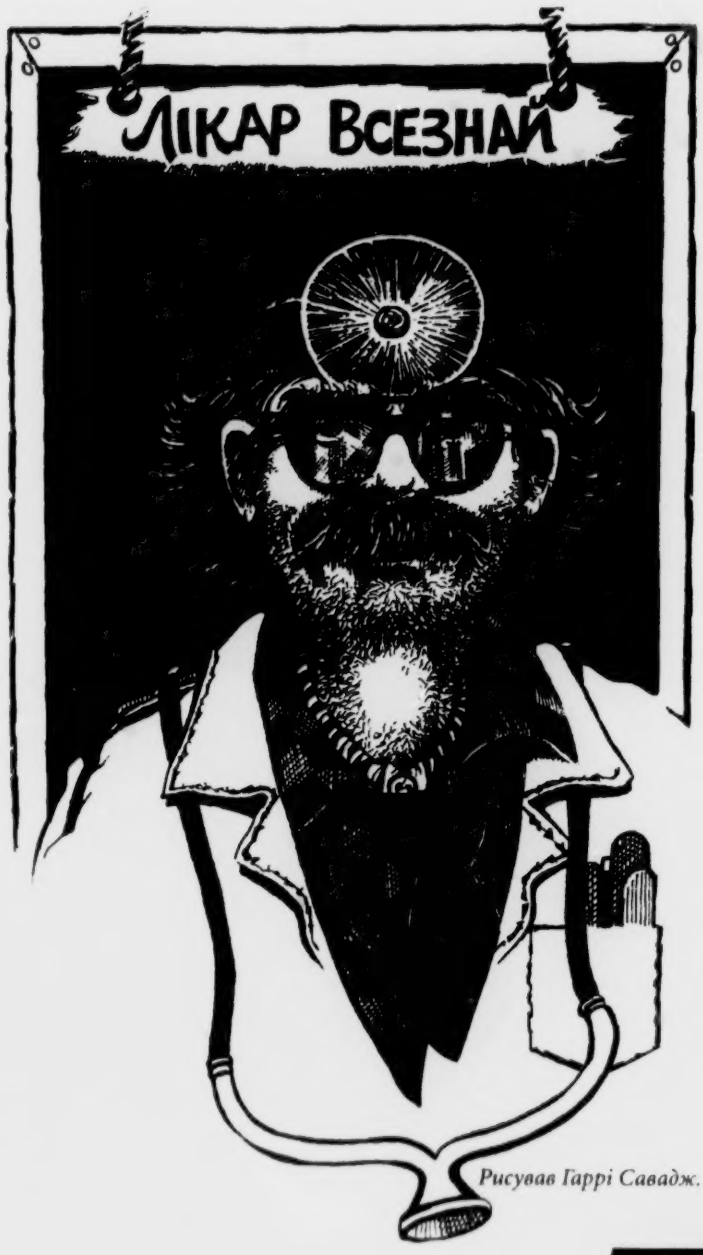

Рисував Гаррі Савадж.

Лікар

Жив на світі бідний селянин. Люди чомусь називали його Рак.

Одного дня він привіз до лікаря дрова з лісу. Зайшов бідний селянин Рак до хати лікаря, щоб той заплатив за дрова. Лікар якраз сидить і обідає. Селянин побачив, як смачно їсть лікар.

Брати Ґрімм

Йому теж захотілося стати лікарем. Він питає:

— Чи не можна й мені лікарем зробитися?

— Чому ні?! — відповів лікар. — Це не хитре діло.

— А що потрібно? — спитав селянин Рак.

— Перше, продай своїх волів і віз. Друге, за ті гроші купи лікарське вбрання й ліки. Третє, зроби вивіску з написом «Я — лікар Всезнай» і прибий її на своїх дверях.

Селянин зробив усе так, як сказав йому лікар, і почав лікувати. Сталося так, що в одного багатого пана вкрали гроші. Панові сказали, що в селі живе розумний лікар Всезнай. Пан подумав, що лікар Всезнай буде знати, хто вкрав його гроші. Приїхав пан до селянина Рака, що став тепер лікарем Всезнаєм, і просить, щоб він поїхав до нього і знайшов гроші.

— Добре, пане, — відповів лікар Всезнай, — але нехай зі мною їде й моя дружина Ґрета.

Сіли вони в карету й поїхали. Приїхали до пана. А там уже обід готовий. Сіли до столу.

Зайшов слуга. Приніс смачну страву. А лікар Всезнай сказав дружині:

— Ґрето, це перший.

Він хотів сказати, що перший слуга приніс смачну страву. Слуга подумав, що лікар Всезнай хотів сказати: «Це перший злодій». А воно і справді так було, бо цей слуга вкрав гроші. Слуга злякався. Пішов і сказав іншим своїм друзям, із якими вкрав гроші:

ВСЕЗНАЙ

— Лікар Всезнай усе знає! Він сказав, що я є перший.

Другий слуга, який теж украв гроші, приніс другу страву. Тільки ввійшов він із тарілкою в кімнату, а селянин каже дружині:

— Ґрето, це другий.

Другий слуга злякався ще більше і швидко вибіг із кімнати.

Третій слуга приніс третю страву. А лікар Всезнай говорить:

— Ґрето, це третій.

Злякався третій слуга. Стоїть, трясеться від страху.

А в цей час пан говорить до лікаря Всезная:

— Ану, покажи, як ти вмієш відгадувати. Скажи, що лежить у цій накритій мисці?

Звідки бідному лікареві було знати, що лежить у накритій мисці. Подивився він і сказав зажурено:

— Ох, бідний, бідний Рače. Попався ти!

На його щастя в мисці справді були раки!

Пан зрадів і закричав:

— Він усе знає! Він усе знає! Він знайде мої гроші!

Третій слуга, як почув це, то злякався ще більше. Вибіг із кімнати й каже своїм друзям-злодіям:

— Він усе знає! Він усе знає! Що тепер робити?

Викликали вони потихеньку лікаря Всезная з кімнати і призналися йому, що вкрали гроші в пана. Обіцяли показати, де вони ті гроші заховали. Дуже просили, щоб лікар Всезнай не видавав їх панові, а за це вони йому добре заплатять. Лікар погодився, і злодії показали йому, де лежать гроші.

Веселий повернувся лікар Всезнай до пана. Показав йому, де заховано гроші. Та не сказав, хто вкрав. За те отримав нагороду і від пана, і від слуг-злодіїв.

З того часу лікар Всезнай був дуже популярний.

* * *

23

Святий

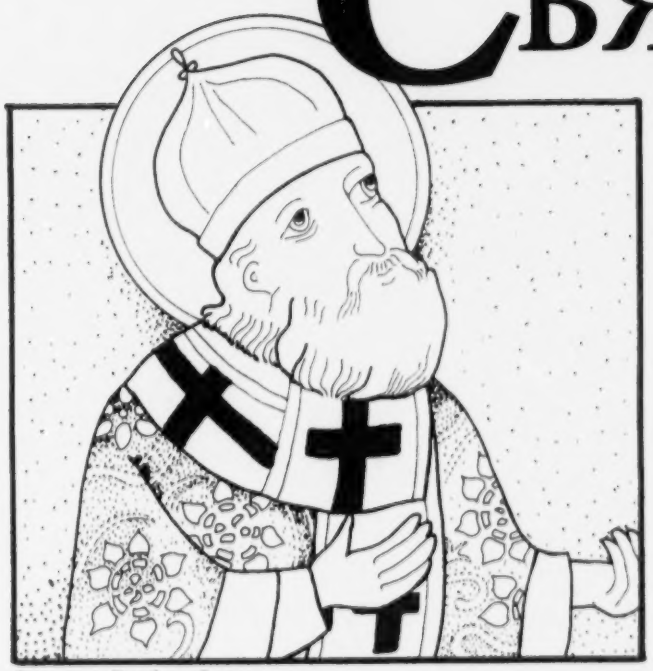

Рисувала Барбара Гартманн.

У місяці грудні є свято святого Миколая. Святий Миколай був єпископом у місті Мирі, у Малій Азії, у четвертому сторіччі.

Розповідають, що святий Миколай народився в місті Патарі (тепер Туреччина). Батьки його були дуже побожні. Миколай одержав добру освіту. Він став священиком, коли йому було 19 років. Миколай завжди був побожний, добрий і справедливий.

Батьки Миколая померли рано. Миколай роздав майно, що йому лишили батьки, бідним людям. Він таємно допомагав їм. Робив це з любови до Бога й людей і не хотів, щоб вони йому дякували. Миколай сам шукав, кому треба допомогти.

Про святого Миколая є різні легенди. Ось одна з них.

Жив у місті Патарі дуже-дуже бідний чоловік. Він мав три доньки. Доньки не могли вийти заміж через бідність, тому їх могли продати в рабство. Життя сестер було дуже

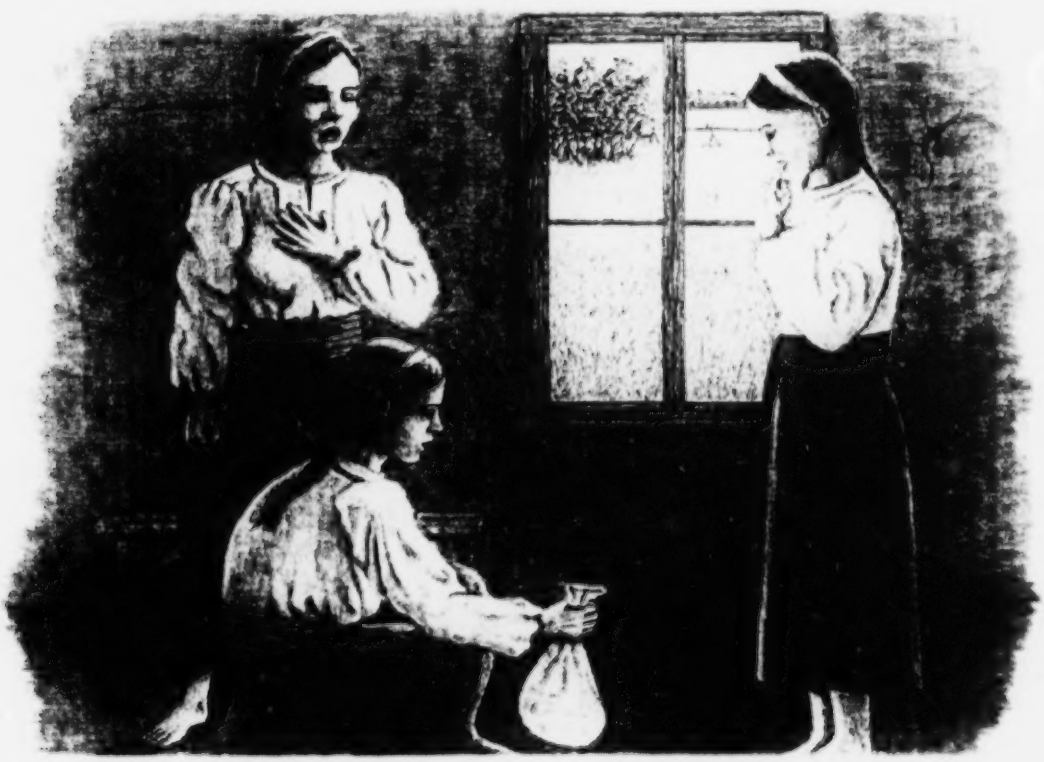

Рисував Марсель Префонтейн.

МИКОЛАЙ

BEST COPY AVAILABLE

тяжке. Святий Миколай дізнався про журбу трьох доньок і вирішив їм допомогти.

Увечері він таємно підійшов під їхню хату і крізь відчинене вікно кинув у кімнату мішечок із золотом. Так він зробив три рази. За третім разом батько доньок підглянув і побачив, хто їм допомагає. Усі три доньки щасливо вийшли заміж.

Ось друга леґенда про святого Миколая. В імператора Константина були три вірні генерали. Одного дня вороги тих генералів наговорили імператорові багато поганого про них. Імператор Константин повірив ворогам, розсердився й засудив трьох генералів на смерть. Генерали молилися і просили в Бога порятунку.

Тоді імператорові Константину приснився святий Миколай, який просив не вбивати генералів, бо вони невинні.

Тієї ж ночі приснився святий Миколай і тим, хто говорив неправду на генералів, і наказав їм розповісти імператорові правду. Вони злякалися й так і зробили. Імператор звільнив генералів, а ті, хто говорив неправду, роздали все своє добро і стали монахами.

Ще одна леґенда про святого Миколая.

Одного року в місті Мирі був голод. Люди не мали що їсти. Святий Миколай молився, щоб Бог допоміг людям. Ось тоді одному торгівцеві збіжжям у далекій Сіцілії приснився святий Миколай. Святий Миколай просив привезти збіжжя в місто Мир і дав купцеві завдаток за

збіжжя. Коли купець прокинувся, то справді побачив у своїх руках цей завдаток. Купець зрозумів, що це було щось надзвичайне. Він поплив кораблем зі збіжжям до міста Мира. Там святий Миколай купив збіжжя для голодних людей.

Святий Миколай помер у місті Мирі. Там, де він був похований, побудували гарну церкву. У 1087 році італійці перевезли мощі святого Миколая з Мира до італійського міста Барі. З того часу до міста Барі йдуть люди на прощу.

На честь святого Миколая будують церкви, малюють ікони й картини. Український народ завжди любив святого Миколая. У церквах на всіх іконостасах є його ікони.

Святий Миколай — опікун дітей, студентів, моряків, в'язнів, полонених і мандрівників.

Відкриття Колюмба

Португальці відкрили південну Африку та знайшли морський шлях до Індії й Китаю. Інші держави Європи також хотіли дістатися до цих багатих країн, що були на Сході. Еспанія почала шукати шлях на Схід. Купці та вчені пропонували еспанському королеві різні проєкти, але ніхто з них не хотів поїхати в небезпечну дорогу.

Та ось до Еспанії приїхав моряк. Він був родом з Італії.

Звали його Христофор Колюмб. Він подав королеві Еспанії новий сміливий проєкт — попливти до Азії Атлантійським океаном. Христофор Колюмб думав, що якщо Земля куляста, то Атлантійським океаном він допливе до Індії й Китаю.

За цим проєктом король Еспанії мусив дати Колюмбові кораблі, моряків і харчі. За те, що Христофор Колюмб відкриє нові землі, він просив титул адмірала, хотів бути заступником еспанського короля на нових відкритих землях. Він також хотів мати чверть прибутків від торгівлі з цими землями.

Навколо проєкту Колюмба почалася боротьба. Проти Христофора Колюмба виступили монахи. Вони називали його безумцем і доказували, що Земля не куляста, а пласка. Кілька років король Еспанії нічого не відповідав Колюмбові. Нарешті король згодився на проєкт сміливого мореплавця.

Третього серпня 1492 року мрія Христофора Колюмба здійснилась. У море вийшли три кораблі: «Нінья», «Пінта» та «Санта-Марія». Кораблі були маленькі. Найбільший корабель був лише 20 метрів завдовжки. На трьох кораблях було 90 моряків. Переважно це були злочинці.

Мореплавці довго пливли Атлантійським океаном. Пливли вже 33 дні, а землі не видно. Моряки були сердиті на Колюмба. На щастя Колюмба, 12 жовтня 1492 року хтось крикнув:

— Земля!

Кораблі припливли до острова, на якому ріс густий тропічний ліс. На острові жили червоношкірі люди. Це був один із Багамських островів. Колюмб назвав цей острів Сан-Сальвадор.

Рисувала Барбара Гартманн.

Христофор Колюмб поплив далі й відкрив ще декілька островів. Так була відкрита Америка. Колюмб думав, що він відкрив Азію.

Далі сталося нещастя. Корабель «Санта-Марія» біля одного з островів сів на мілину. Колюмб вирішив залишити 39 моряків жити на цьому острові. Цей острів назвали Еспаньйола, тобто мала Еспанія. На острові було перше поселення європейців в Америці, яке називалося Навідад, що в перекладі з еспанської мови означає «Різдво».

У січні місяці два кораблі — «Нінья» й «Пінта» — щасливо повернулися назад до Еспанії. Колюмб розказав

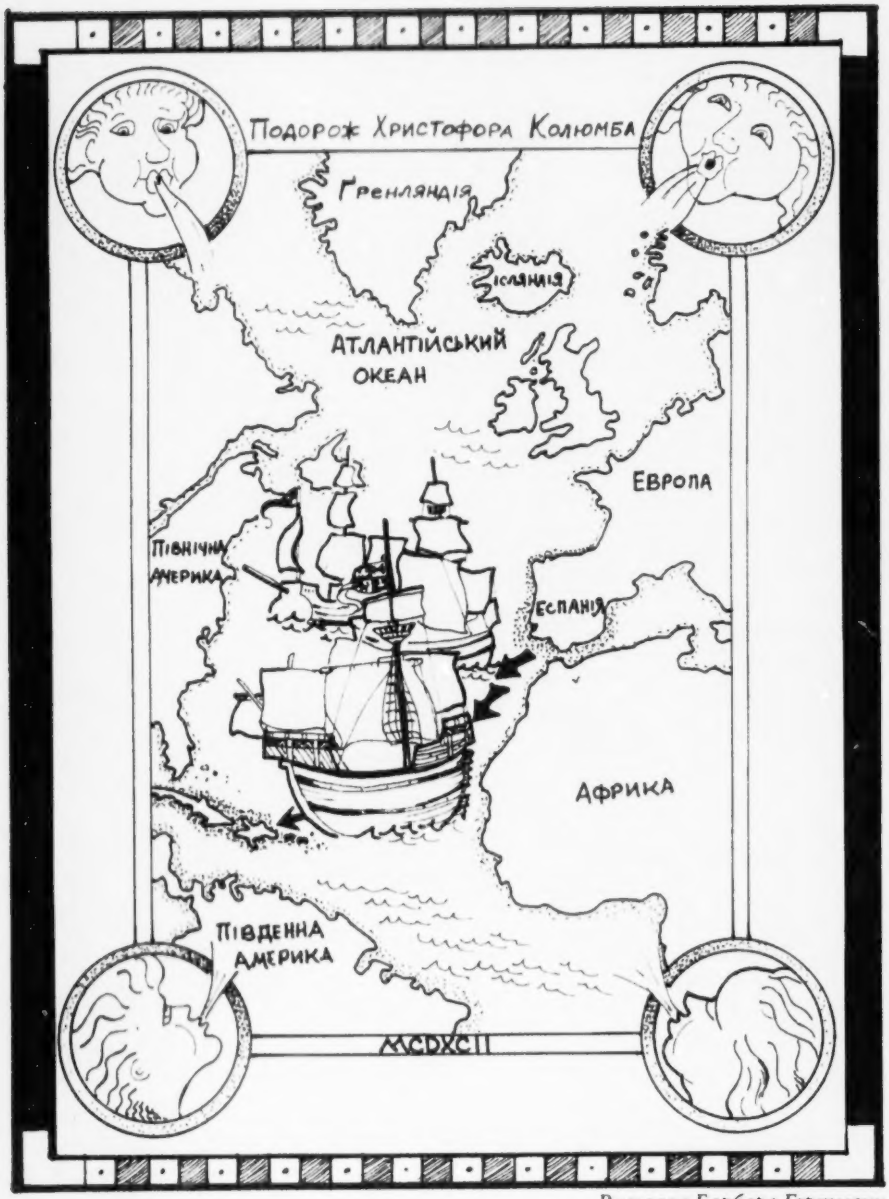

Рисувала Барбара Гартманн.

еспанському королеві про новий шлях до Азії. До самої смерти Христофор Колюмб помилявся. Він думав, що знайшов новий шлях до Азії, не знаючи, що він відкрив Америку.

Колюмб привіз у подарунок еспанському королеві кілька «індійців», золото, невідомі рослини й дивних птахів.

Після першого плавання Колюмб плавав до берегів Америки ще три рази — у 1493, 1498 і в 1502 роках.

Помер Христофор Колюмб у 1506 році дуже бідний. Еспанський король не дав йому нічого.

Услід за Колюмбом на відкриті ним землі поїхали тисячі еспанців. Вони шукали золота й багатства. Одночасно вони відкривали нові острови, ідучи все далі й далі у глибину материка.

Котигорошко

Оленка несе обід братам

Були собі чоловік та жінка. Мали вони шестеро синів та одну дочку Оленку. Якось пішли сини в поле орати. Оленці наказали, щоб принесла обід їм у поле. Вона й каже:

— А де ж ви будете орати?

Брати відповідають:

— Ми будемо тягти плуг за собою. Зробимо борозну від дому аж до того поля, де будемо орати. Ти за тією борозною і йди.

Поїхали брати в поле.

Коло того поля, у лісі, жив Змій. От він ту їхню борозну загладив, а свою протягнув. Як понесла сестра обідати братам, то й пішла за Змієвою борозною. Ішла, ішла і прийшла до Змієвого палацу. Там її Змій і схопив.

Прийшли сини ввечері додому та й кажуть матері:

— Увесь день орали, а ви нам обідати не прислали.

— Як то не прислала? Та ж Оленка понесла. Де вона?

Брати й кажуть:

— Треба йти шукати сестру.

Бій братів зі Змієм

Брати пішли за борозною, що зробив Змій. Зайшли до змієвого палацу, де була їхня сестра. Приходять туди, а Оленка їм каже:

— Брати мої! Ховайтеся! Зараз Змій прилетить. Він з'їсть вас.

Раптом летить Змій.

— Ага, — каже, — людський дух пахне! Ну що, хлопці, будемо битися чи миритися?

— Будемо, — кажуть брати, — битися з тобою!

— Добре!

Пішли вони битися. Недовго билися. Змій переміг братів. Узяв їх ледве живих і вкинув до глибокої темниці.

Батьки ждуть синів та й ждуть, а їх нема.

Котигорошко йде шукати братів

Минуло кілька років. Одного разу пішла жінка на річку. Дивиться, по дорозі горошинка котиться. Жінка взяла горошинку та й з'їла її.

Скоро народився в неї син. Назвали його Котигорошком. Росте та й росте той син. Великий виріс.

Одного разу батько із сином криницю копали. Докопались вони до великого каменя. Батько побіг кликати людей на допомогу. Поки батько ходив, Котигорошко взяв той камінь та й викинув. Приходять люди, дивуються, що він такий сильний.

Копають далі. Докопались до шматка заліза. Витяг його Котигорошко й забрав собі.

Питається раз Котигорошко в батька й матері:

— Чи були в мене брати й сестри?

— Так, — кажуть, — були в тебе і сестра, і шестеро братів. Та всі пропали.

— Ну, — каже Котигорошко, — я піду їх шукати.

Батько й мати просять його:

— Не йди, сину. Вони загинули й ти загинеш.

— Не загину! Піду!

Котигорошко вибирає собі булаву

Узяв Котигорошко залізо, що викопав, та й поніс до коваля.

— Скуй, — каже, — мені велику булаву.

Скував коваль велику булаву. Узяв Котигорошко ту булаву. Як розмахнеться нею та як кине вгору... Тоді каже до батька:

— Ляжу я спати. Ви мене збудіть через дванадцять діб, коли булава назад буде летіти.

Та й ліг. На тринадцяту добу летить булава! Розбудив його батько. Устав Котигорошко, підставив пальця. Булава як ударилась об палець, так і розкололася надвоє.

Котигорошко каже:

— Ні, погана булава. Треба скувати другу.

Пішов Котигорошко до коваля.

Викував коваль ще більшу булаву. Котигорошко розмахнувся та й кинув її вгору. Потім ліг і заснув на дванадцять діб. На тринадцяту добу летить булава. Устав Котигорошко, підставив пальця. Булава вдарилась об палець. Тільки трошки зігнулась.

— Ну, з цією булавою можна йти шукати братів і сестру.

Бій Котигорошка зі Змієм

Пішов Котигорошко за тією борозною, за якою колись його сестра і брати йшли. Борозну ще трохи було видно. Зайшов у ліс. Іде тим лісом та й іде. Нарешті дійшов до Змієвого палацу. Увійшов у палац. Нема Змія. Тільки сестра Оленка вдома.

— Добридень, дівчино! — каже Котигорошко.

— Добридень! Чого ти сюди прийшов, хлопче? Прилетить Змій, то він тебе з'їсть.

— Може й не з'їсть! Хто ж ти така?

— Я була одна дочка в батька й матері. Украв мене Змій. Шестеро моїх братів пішли мене визволяти та й, напевно, загинули.

— Де ж вони? — питається Котигорошко.

— У глибокій темниці. Не знаю, чи вони ще живі.

— Я тебе визволю, — каже Котигорошко.

— Де тобі визволити? Шестеро братів не визволили. Що ти можеш зробити один? — каже Оленка.

— Дарма так думаєш! — відповів Котигорошко.

У цей час побачили вони, що летить Змій. Прилетів Змій та й каже:

— Ага, людський дух пахне!

— Так, це я прийшов, — сміливо каже Котигорошко.

— Чого тобі тут треба? Будемо битися чи миритися?

— Битися! — відповідає Котигорошко.

Змій і каже:

— Бий ти!

— Ні, — відповідає Котигорошко, — бий ти перший!

Ударив Змій. По самі кісточки застряг у землю Котигорошко. Витяг він ноги, та як ударить Змія. Змій застряг аж по коліна. Ударив Котигорошко вдруге — по пояс Змія загнав у землю. Ударив утретє — зовсім убив його.

Пішов Котигорошко до глибоких темниць. Знайшов своїх братів. Вони були ледве живі. Забрав він братів, сестру Оленку та все багатство, що було у Змія. Усі разом пішли додому.

Рисувала Барбара Гартманн.

Котигорошко йде шукати щастя

Ідуть вони, а Котигорошко не каже, що він їхній брат. Нарешті стомилися. Сіли під деревом відпочити. Котигорошко заснув міцним сном. Шестеро братів почали говорити:

— Будуть тепер із нас люди сміятись! Нас шестеро Змія не перемогли, а він один переміг його.

Думали, думали та й придумали. Поки Котигорошко спав, прив'язали вони його до дерева. Нехай тут у лісі загине! А самі пішли додому.

Котигорошко міцно спав і не чув нічого. Довго спав він. Прокидається, дивиться — прив'язаний. Він як потягнувся, та те дерево й вивернув з корінням. От узяв те дерево на плечі та й пішов додому.

Підходить до хати, чує, що брати питають у матері:

— А що, мамо, чи у вас ще були діти?

— Так! Син Котигорошко був та вас пішов шукати.

Брати тоді сказали:

— Ой! Це був наш брат. Треба піти його розв'язати.

А Котигорошко кинув те дерево в хату і сказав:

— Не хочу я бути з вами, якщо ви такі недобрі. Піду я щастя шукати.

Зустріч із Вернигорою

Пішов Котигорошко з булавою на плечі.

Іде собі. Дивиться — з одного боку гора й з другого гора. Між ними стоїть чоловік. Руками й ногами в ті гори вперся й розпихає їх. Каже Котигорошко:

— Добридень! А що ти, чоловіче, робиш?

— Гори розпихаю, щоб шлях був.

— Куди ти йдеш? — питає Котигорошко.

— Щастя шукати.

— І я шукаю щастя. А як ти називаєшся?

— Вернигора. А ти?

— Котигорошко. Ходімо разом!

Зустріч із Вернидубом

Пішли вдвох. Ідуть, бачать — чоловік дуби вириває з корінням.

— Добридень! А що ти, чоловіче, робиш?

— Дерева вириваю, щоб іти було краще.

— А куди йдеш?

— Щастя шукати.

— І ми шукаємо щастя. А як ти називаєшся?

— Вернидуб. А ви?

— Котигорошко та Вернигора. Ходімо разом!

Зустріч із Крутивусом

Пішли втрьох. Ідуть вони, бачать чоловік крутить вусом і воду в річці відвертає.

— Добридень! А що ти, чоловіче, робиш?

— Воду в річці відвертаю, щоб на другий берег перейти.

— А куди йдеш?

— Щастя шукати.

— І ми шукаємо щастя. А як ти називаєшся?

— Крутивус. А ви?

— Котигорошко, Вернигора й Вернидуб. Ходімо разом!

Пішли вони вчетверо. Так добре їм. Де гора на дорозі — Вернигора перекине. Де ліс на дорозі — Вернидуб вирве. Де річка на дорозі — Крутивус воду відверне.

Маленький дід і Вернигора

Зайшли друзі у великий ліс. Побачили в лісі хату. Увійшли в хату — нікого нема. Котигорошко й каже:

— Ти, Вернигоро, зоставайся вдома та вари їсти. Ми підемо на полювання.

Пішли вони. Вернигора наварив їсти.

Чує, хтось стукає у двері:

— Відчини!

— Не великий пан, відчиниш і сам, — каже Вернигора.

Двері відчинились — і знову хтось кричить:

— Пересади через поріг!

— Не великий пан, перелізеш і сам.

Уліз у хату маленький дід. Борода в нього довга-довга. Схопив Вернигору та й почепив на цвях на стіні. Сам усе з'їв та випив.

Вернигора почав крутитися й зірвався з цвяха. Знову почав їсти варити. Прийшли друзі з полювання й питають:

— А чого ти не зварив обід?

— Та заснув трохи, — відповідає Вернигора.

Наїлись вони та й полягали спати.

Маленький дід і Вернидуб

На другий день Котигорошко каже:

— Ти, Вернидубе, зоставайся й вари їсти.

Вернидуб наварив їсти.

Чує, хтось стукає у двері:

— Відчини!

— Не великий пан, відчиниш і сам, — каже Вернидуб.

Двері відчинились — і знову хтось кричить:

— Пересади через поріг!

— Не великий пан, перелізеш і сам.

Уліз у хату маленький дід. Борода в нього довга-довга. Схопив Вернидуба та й почепив на цвях на стіні. Сам усе з'їв і випив.

Вернидуб почав крутитися й зірвався з цвяха. Знову почав їсти варити. Прийшли друзі з полювання й питають:

— А чого ти не зварив обід?

— Та заснув трохи, — відповідає Вернидуб.

А Вернигора мовчить, але догадався, що воно справді було.

Маленький дід і Котигорошко

На третій день Крутивус зостався. З ним те саме трапилось. Та й він нікому нічого не сказав.

На четвертий день залишився в хаті Котигорошко.

Він наварив їсти. Чує, хтось стукає у двері:

— Відчини!

— Почекай, відчиню, — каже Котигорошко.

Відчинив двері, а там стоїть маленький дід з довгою бородою.

— Пересади через поріг!

Узяв Котигорошко діда й пересадив. А дід схопив Котигорошка й хотів на цвях на стіні почепити.

— Та ось ти який! — розсердився Котигорошко. Схопив діда за довгу бороду і прив'язав бородою до дерева.

Прийшли друзі з полювання й питають:

— Чи обід готовий?

— Готовий!

Пообідали, а Котигорошко й каже:

— Ходіть, я вам щось покажу!

Приходять туди, де було дерево, а там ні дерева, ні діда нема.

Тоді розказав Котигорошко друзям про свою пригоду з дідом. Розповіли й вони, як дід чіпляв їх на цвях на стіні.

— Коли він такий поганий, то ходімо його шукати, — каже Котигорошко.

Друзі шукають маленького діда

Пішли друзі за слідом від дерева. Так дійшли до глибокої ями. Котигорошко й каже:

— Лізь туди, Вернигоро!

— Не хочу! — відповідає Вернигора.

— Лізь ти, Вернидубе!

— Не хочу! — відповідає Вернидуб.

— Лізь ти, Крутивусе!

— Не хочу! — відповідає Крутивус.

— Коли так, — каже Котигорошко, — полізу я сам.

Наплели вони мотузків. Намотав Котигорошко одним кінцем собі на руку та й каже:

— Спускайте!

Бій Котигорошка з маленьким дідом

Довго спускався Котигорошко. Аж на другий світ спустився. Став там Котигорошко ходити. Дивиться — стоїть палац великий. Увійшов у нього. А там усе золотом і сріблом сіяє. Іде Котигорошко по палаці. Вибігає йому назустріч королівна. Була вона гарна й багато вбрана.

— Ой, чого ти сюди зайшов?

— Та я, — говорить Котигорошко, — шукаю діда з довгою бородою.

— Дід тут, — каже вона, — але він бороду від дерева відв'язує. Не йди до нього. Він тебе вб'є. Він уже багатьох людей убив.

— Не вб'є! — каже Котигорошко. — Це я зав'язав йому бороду. А ти що тут робиш?

— Я, — каже вона, — королівна. Мене дід украв.

— Я тебе визволю. Веди мене до нього!

Вона й повела. Бачить Котигорошко, сидить собі дід і бороду вже відв'язав. Як побачив Котигорошка, то й каже:

— Чого ти прийшов? Битися чи миритися?

— Битися!— відповідає Котигорошко.

От почали вони битися. Бились, бились і таки вбив Котигорошко діда. Тоді зібрав він усе золото та срібло, узяв королівну та й пішов до ями. Прийшов Котигорошко та й кричить:

— Гей, друзі, чуєте мене?

— Чуємо! — відповідають Вернигора, Вернидуб та Крутивус.

Котигорошко прив'язав до мотузки один мішок золота й каже, щоб тягли:

— Це ваше.

Витягли, спустили знову мотузку. Котигорошко прив'язав другий мішок і сказав:

— Тягніть! І це ваше.

Тоді прив'язав до мотузки королівну. Витягли королівну. Треба тепер Котигорошка тягнути. Тоді Вернигора, Вернидуб та Крутивус кажуть один одному:

— Нащо будемо його тягнути? Нехай краще золото й королівна будуть наші.

Кинули вони мотузку, забрали золото й королівну та й утекли.

«Ну, добрі ж ви друзі», — подумав про них Котигорошко.

Ґриф допомагає Котигорошкові

Що робити? Пішов Котигорошко другим світом блудити. Іде та йде. Коли це пішов сильний дощ. Котигорошко заховався під деревом. Чує, на дереві пищать малі ґрифенята у гнізді. Він заліз на дерево й накрив ґрифенят свитою. Дощ перейшов. Прилітає великий ґриф, тих ґрифенят батько. Побачив, що діти накриті та й питає:

— Хто це вас накрив?

Діти кажуть:

— Як не з'їси його, то ми скажемо.

— Ні, — відповідає ґриф, — не з'їм.

— Он там чоловік сидить під деревом. То він нас накрив.

Ґриф підлетів до Котигорошка та й каже:

— Кажи, що тобі треба. Я тобі все дам, бо це вперше, що в мене діти залишилися живі. Куди б я не полетів, завжди падає дощ, завжди мої діти топляться.

— Винеси мене звідси, — каже Котигорошко.

— О, це дуже тяжко! Але я пообіцяв, то винесу тебе. Візьмемо із собою шість бочок м'яса й шість бочок води. Як будемо летіти, ти будеш мене годувати й напувати. Поверну до тебе голову направо — даси мені шматок м'яса. Поверну голову наліво — даси трохи води. Як не зробиш так, то не долечу та й упаду.

Узяли вони м'ясо, воду й полетіли. Летять та й летять. Поверне ґриф голову направо — Котигорошко дає шматок м'яса. Поверне голову наліво — дає йому трохи води. Довго так летіли.

Рисував Орест Васараб.

Котигорошко знайшов своє щастя

Ось уже долітають. Ґриф повертає голову направо, а м'яса вже нема. Тоді Котигорошко відрізав собі литку та й кинув ґрифові.

Нарешті вилетіли вони з другого світу. Ґриф питає:

— Що то за смачне м'ясо було наприкінці?

Котигорошко показав на ногу.

— Ось яке м'ясо.

Тоді ґриф вернув йому литку. Полетів і приніс цілющої води. Притулив литку до ноги, змочив цілющою водою, і литка приросла.

Подякував йому Котигорошко, і ґриф полетів додому.

А Котигорошко пішов шукати своїх друзів. Друзі його вигідно жили в королівському палаці. Жили і сварилися, бо кожний хотів з королівною одружитись.

Прийшов Котигорошко. Налякались вони, бо мали чого. А він каже:

— Ви мене зрадили. Ви не друзі. Мушу вас покарати.

Та й покарав.

Потім Котигорошко одружився з королівною й щасливо з нею зажив.

* * *

Кирило

Жив колись у Києві князь. І жив тоді коло Києва злий Змій. Кожного року Змій брав данину. Посилали молодого хлопця чи дівчину до Змія, а він їх з'їдав. Ото прийшла черга й до дочки самого князя. Що робити? Усі люди посилали своїх дітей. Треба і князеві послати. Послав він свою дочку Змієві. Князівна була дуже гарна. Тому Змій її не з'їв, а залишив жити у своєму палаці.

Одного разу князівна запитала Змія:

— Чи є на світі чоловік, що сильніший від тебе?

— Є! — каже Змій. — Такий чоловік живе в Києві над Дніпром. Він кожум'яка. А звати його Кирило. Коли він виходить на Дніпро мочити свої шкіри, то несе не одну, а дванадцять шкір. Такий сильний! От того чоловіка я боюся.

Князівна запам'ятала це. Думала, думала, як передати вістку батькові. І ось що придумала. Написала вона листа:

«Дорогий тату! Є в Києві чоловік, він називається Кирило Кожум'яка. Просіть його, щоб він бився зі Змієм і визволив мене з неволі».

Написала листа, прив'язала голубові під крило й випустила голуба через вікно. Полетів голуб високо в небо й долетів до палацу князя. Побачили його брати князівни та й принесли до князя.

— Тату! Тату! Подивись! Голуб від сестри прилетів!

Князь спочатку зрадів. Потім подумав і заплакав:

— Цей проклятий Змій з'їв мою дочку!

Узяв голуба в руки й побачив під крилом листа. Прочитав його і все зрозумів. Покликав князь до себе свого слугу й запитав:

— Чи ти знаєш такого чоловіка, що називається Кирило Кожум'яка?

— Знаю, князю. Він живе над Дніпром.

Українська народня казка

— Піди до нього й попроси, щоб допоміг звільнити мою дочку від злого Змія.

Слуга подумав, як це краще зробити. Послав до Кирила старих людей.

Приходять старі люди до Кирилової хати. Відчиняють тихенько двері. Дивляться, сидить Кожум'яка на підлозі. У руках мне дванадцять шкір. Один старий чоловік закашляв. Кожум'яка обернувся — усі дванадцять шкір тріснули в одну мить — трісь, трісь. Старі люди вклонились йому й кажуть:

— Шановний Кириле Кожум'яко! Маємо до тебе велике прохання. Нас прислав до тебе князь...

А Кожум'яка й дивитися на них не хоче. Дуже розсердився, що через них від несподіванки розірвав своїх дванадцять шкір.

Рисував Йоргос Заркадас.

КОЖУМ'ЯКА

Вони знов почали його просити. Стали на коліна. А Кожум'яка і слухати не хоче. Просили-просили, нічого не допомогло. Так і пішли додому.

Журяться всі люди. Журиться князь.

— А може нам до нього послати малих дітей? — каже князь.

Так і зробили. Прийшли діти до Кирила Кожум'яки, стали на коліна й гірко-гірко заплакали.

— Спаси нас, Кожум'яко, від Змія.

Тут Кожум'яка й не витерпів. Сам заплакав і каже:

— Для вас я це зроблю. Піду битися зі Змієм.

Прийшов Кожум'яка до князя та й каже:

— Дай мені, князю, дванадцять бочок смоли і дванадцять возів конопель, і дай ще булаву.

Обмотався Кожум'яка коноплями, обсмолився смолою. Узяв у руки булаву. Булава була така велика й тяжка, що ніхто не міг, крім Кирила Кожум'яки, її в руках утримати. Пішов Кожум'яка до Змія.

— Ну що, Кириле Кожум'яко? Ти прийшов битися чи миритися? — запитав Змій.

— Хіба можна з тобою миритися? Я битися прийшов із тобою, проклятий Зміє!

Почали вони битися. Билися так, що аж земля гуділа. Змій ухопив зубами Кирила. Витяг шматок смоли й вирвав її. Знов підбіг і знов вирвав шматок конопель.

Рисував Йоргос Заркадас.

А Кирило як ударив Змія тяжкою булавою, так Змій і захитався. Побіг Змій до Дніпра води напитися. Ускочив у воду, щоб трохи охолодитись.

За цей час Кожум'яка знову обмотався коноплями та обсмолився смолою. Вискочив Змій із води, знов до Кожум'яки. Кожум'яка булавою вдарив його, аж іскри полетіли. Довго билися вони. Земля гуділа і стогнала під ногами. Бій був дуже страшний.

Дзвонять дзвони. Правлять у церкві молебні. На горах стоять люди, хрестяться. Чекають, що ж то буде. Коли ж проклятий Змій загине?

Затряслася земля. Люди, що стояли на горах, закричали:

— Слава тобі, Господи! Слава Кирилові!

Кирило забив Змія. Визволив князівну й віддав її князеві. Князь дуже зрадів. Зраділи всі люди.

Славили вони Кирила Кожум'яку на ввесь Київ.

Міти

Дедал та Ікар

Колись давно в місті Атени у Греції жив чудовий мистець Дедал. Він був дуже талановитий. Дедал будував гарні палаци, храми, різьбив з дерева й мармуру статуї грецьких богів.

Одного разу цар Мінос, що жив на острові Криті, запросив до себе Дедала в гості. Він хотів, щоб талановитий мистець жив у нього в палаці і працював тільки для нього. Цар Мінос одружив Дедала з гарною дівчиною. Скоро в Дедала народився син Ікар. Цар не дозволяв Дедалові повернутись додому в Атени. Дедалові жилося добре в царя Міноса, але він дуже сумував за вільним життям в Атенах. У царя Міноса він почувався рабом.

Єдиною радістю для Дедала було мистецтво. Він робив усе, що йому наказував цар. Будував гарні палаци, робив зброю, різьбив статуї з мармуру й дерева.

Минуло багато років. Увесь час Дедал згадував свої рідні Атени. Його дружина померла. Одного дня вирішив Дедал повернутися із сином Ікаром на батьківщину.

Почав Дедал просити царя Міноса:

— Царю! Відпусти мене в Атени. Я вже старий і хочу померти на рідній землі. Відпусти мене й мого сина Ікара. Прошу тебе!

Але цар Мінос і слухати не хотів. Він хотів, щоб мистець далі жив на острові Криті і працював для нього.

Зрозумів Дедал, що ніколи не відпустить його цар, і дуже зажурився.

Одного дня сидів сумний Дедал на березі моря. Він дивився на білих чайок, що літали над хвилями. Раптом смілива думка прийшла йому в голову.

«Цар Мінос закрив мені дорогу морем. Він володіє всім. Але він не володіє небом! Треба навчитися літати, як птахи!»

Тепер у вільний час Дедал таємно від царя Міноса робив із пташиного пір'я крила. Він міцно зв'язував пір'я мотузкою, клеїв його воском і вигинав, щоб крила були, як у справжніх птахів. Біля батька грався пір'ям малий Ікар.

Нарешті крила були готові. Великі крила для Дедала, маленькі крила для Ікара.

Тоді батько сказав синові:

— Ікаре! Завтра ми полетимо на мою батьківщину в Атени. Будь обережний! Коли ми летітимемо, ти не підіймайся високо вгору, бо сонце розтопить віск на крилах, і пір'я розлетиться. Низько над морем теж не лети, бо вода замочить пір'я, і крила стануть тяжкі. Лети посередині. Будь слухняний і лети просто за мною.

— Добре, — пообіцяв Ікар.

Наступного дня рано вранці, коли ясне сонце вийшло з моря, Дедал причепив маленькі крила на спину Ікара. Собі він причепив великі крила.

Батько й син полетіли над морем. Ніхто зі слуг царя Міноса їх не побачив.

Дедал летів перший. За ним летів Ікар.

ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ

Рисувала Барбара Гартмани.

Ікар спочатку слухняно летів за батьком. Він був радий. Яке щастя летіти, як великий птах! Яке щастя летіти в синьому небі! Яке щастя летіти над морем! Та згодом Ікар забув, що говорив йому батько. Він радісно змахнув крилами й полетів вище й вище. Полетів до самого сонця.

Раптом хлопець почув, що крила його стали м'якими. Сонце розтопило віск, і пір'я посипалось униз. Ікар замахав безкрилими руками.

— Ой! Тату! Я падаю в море! Рятуй! — закричав Ікар.

Дедал обернувся й не побачив за собою сина. Тільки побачив на хвилях моря розкидане пір'я. Батько все зрозумів і гірко заплакав.

Він долетів до найближчого берега. Це був острів. Довго сидів на березі моря бідний Дедал. Нарешті море викинуло на берег тіло Ікара.

Батько поховав сина на острові. Відтоді острів зветься Ікарія, а море довкола острова люди називають Ікарійським.

Дедал повернувся в рідні Атени, де незабаром і сам помер.

* * *

Перший подвиг Геракла: немейський лев

Геракл був сином грецького бога Зевса і простої жінки Алкмени.

Геракл — це популярний герой мітів Давньої Греції. Він мав тяжке життя, але був сильним і сміливим. Геракл зробив багато подвигів, про які давні греки склали цікаві міти.

Жив на світі боягузливий і злий цар Еврисфей. Одного дня прийшов Геракл проситися на службу до царя.

— А що ти вмієш? — гордо спитав Еврисфей.

А сам подумав:

«Який він сильний та здоровий! Ще колись уб'є мене. Дам йому таке завдання, щоб він загинув!»

Страх був у маленьких очах царя.

— Геракле! Спробуй побороти лева, що живе в горах біля Немеї. Убий лева і принеси мені його шкіру. Кажуть, тієї шкіри не може пробити ні камінь, ані залізо. Іди швидко!

Злий Еврисфей думав, що Геракл злякається. Але Геракл спокійно попрощався й пішов у Немею.

— Ха-ха-ха! Видно Геракл не знає, що то за лев, — сміявся боягузливий цар Еврисфей. — От добре! Скоро загине!

Величезний лев, що жив у горах поблизу Немеї, був незвичайний лев. Це було чудовисько. Усяка зброя проти нього була безсила. Але Геракл узяв свій лук зі стрілами. Потім він вирвав із корінням велике дерево. Із дерева Геракл зробив собі велику палицю.

Ніхто не знав, де шукати лева. Геракл довго один ходив по горах. Нарешті він побачив чудовисько.

Лев також побачив людину і притаївся в кущах. Він хотів стрибнути на Геракла. У цей час Геракл вистрелив із лука. Але стріла навіть не зачепила лева. Лев стрибнув на Геракла. Геракл ударив чудовисько по голові великою палицею. Лев упав, але відразу підскочив і стрибнув на груди Гераклові. Геракл схопив шию лева своїми сильними руками й почав його душити. Почалася страшна боротьба. То лев перемагав, то Геракл. Але нарешті Геракл ще одним страшним ударом палиці забив лева.

Після цього Геракл узяв мертвого лева на плечі й поніс до царя Еврисфея.

Побачивши Геракла з чудовиськом, слуги царя Еврисфея закричали зі страху й повтікали. Боягузливий Еврисфей заховався під ліжко у своїй спальні. Геракл розшукав його. Але коли Еврисфей побачив голову лева, він закричав:

— Ай! Не підходь! Не підходь до мене!

Геракл засміявся:

— Не бійся. Лев мертвий. Ти ж хотів бачити, яка в нього шкіра.

Але Еврисфей голосно кричав:

— Не підходь! Іди геть звідси! Іди геть!

— Добре! — сказав Геракл. — Я візьму шкіру цього лева собі.

Це був перший подвиг Геракла. Після цього Геракл зробив ще багато інших подвигів.

Другий подвиг Геракла: Лернейська гідра

Зі шкіри немейського лева Геракл пошив собі одяг. Голову лева він носив замість шолома. Усі люди славили героя. Але недовго відпочивав Геракл. Злий цар Еврисфей дуже заздрив йому.

«Що тепер йому наказати, щоб Геракл не повернувся героєм?» — думав цар Еврисфей.

Нарешті Еврисфей придумав. Він покликав Геракла й наказав йому:

— Геракле! Іди й забий гідру, що живе в Лернейському болоті й робить людям багато шкоди.

Ця гідра була молодшою сестрою немейського лева. Гідра мала зміїний тулуб і дев'ять голів, схожих на голову дракона. Вісім голів були смертні, а дев'ята — середня — безсмертна. Гідра жила в болоті. Вона нападала на людей і на худобу та з'їдала їх.

Геракл знав, що знайти це чудовисько дуже важко. Він узяв собі на поміч хлопця Іолая. Разом вони довго ходили болотом, шукаючи гідру.

Нарешті Геракл побачив чудовисько. Воно, виставивши з води свої дев'ять страшних голів, дивилося на Геракла та Іолая.

Геракл сказав Іолаєві стояти на місці, а сам пішов до гідри, тримаючи в руці велику палицю.

Гідра піднялась. Її голови страшно засичали й захиталися. Геракл швидко наступив ногою на слизький тулуб гідри. Він сильно притиснув чудовисько до землі.

Гідра закрутилася біля ноги Геракла й хотіла його звалити з ніг. Її дев'ять страшних голів хотіли вкусити Геракла, але не могли прокусити одяг зі шкіри немейського лева. Шкіра надійно боронила Геракла від укусів.

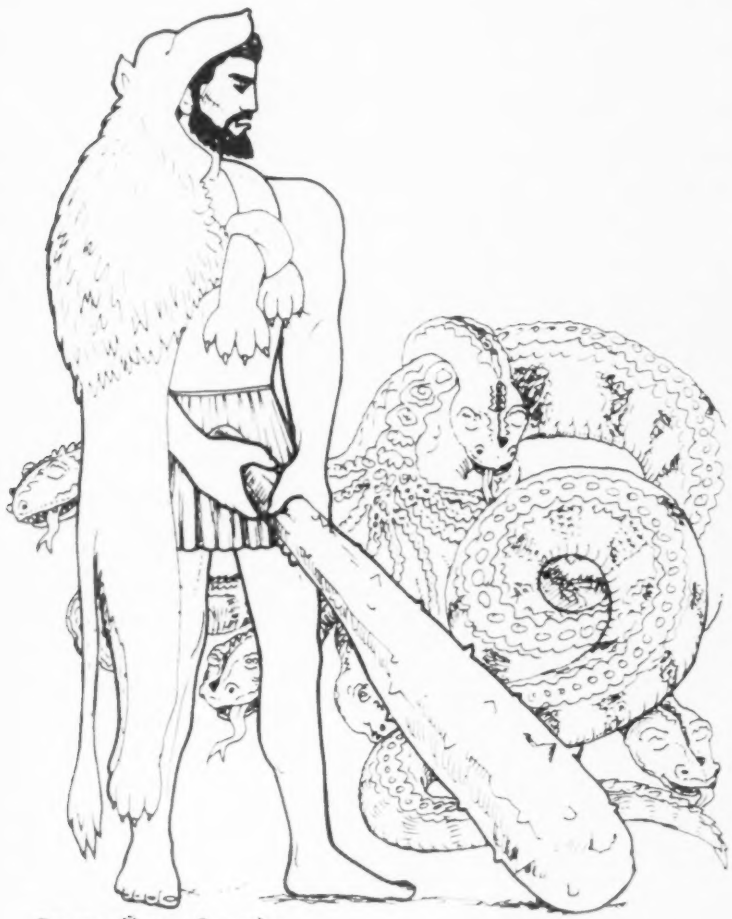

Рисував Йоргос Заркадас.

Геракл палицею стинав голови гідри, але на тому місці зразу виростали дві нові голови. Геракл зрозумів, що в такий спосіб він не переможе гідри.

Тоді Геракл крикнув Іолаєві:

— Іолаю, підпали дерева, що ростуть біля болота, щоб гідрі не було куди тікати. А після того біжи до мене!

Іолай підпалив дерева. Гідра сердито засичала.

— А що, не подобається? — засміявся Геракл. — Іолаю, неси сюди вогонь. Хай їй стане ще тепліше.

Тепер, коли Геракл стинав голову гідри, Іолай зразу припікав те місце вогнем. Нові голови вже не виростали.

Нарешті в гідри зосталася тільки одна безсмертна голова. Голова сильно сичала і крутилася.

Довго бився Геракл із гідрою, але важким ударом своєї палиці він стяв і цю голову. Довгий слизький тулуб без голів упав біля Гераклових ніг. З тулуба потекла густа отруйна кров гідри. Кров була така отруйна, що навкруги все почорніло — і земля, і вода, і дерева.

Геракл умочив свої стріли в ту кров, і стріли стали назавжди отруйні.

Безсмертну голову гідри, яка ще й досі страшно сичала, Геракл закопав глибоко в землю.

А тоді він з Іолаєм щасливо повернувся додому.

Усі люди славили Геракла і кричали йому:

— Слава! Слава Гераклові! Слава!

Тільки злий цар Еврисфей мовчав. Він заздрісно дивився на Геракла й думав, що б йому ще наказати.

* * *

Інтерв'ю з молодим

У березні 1991 року я розмовляла з Павлом Дмитруком, молодою зіркою з тенісу. У той час Павло був учнем дванадцятої кляси української двомовної програми в місті Едмонтоні в Канаді.

Дарія. ***Ґратулюю тобі, Павле, за твої успіхи в тенісі. Як ти тепер граєш?***

Павло. Мене вважають одним із п'яти найкращих гравців тенісу в молодечій категорії у провінції Альберта. Я добре грав на багатьох чемпіонатах із тенісу. Дуже задоволений цим, але хочу навчитися грати ще краще.

Дарія. ***Що ти будеш робити після закінчення дванадцятої кляси?***

Павло. Я буду вчитися у Сполучених Штатах Америки, в університеті Арканзасу. Завдяки моїм успіхам у спорті, одержав там студентську стипендію. Буду вчитися та в той самий час грати в теніс.

Дарія. ***Скажи, будь ласка, коли й чому ти став грати в теніс?***

Павло. Я завжди був охочий до спорту. У теніс почав грати у 13 років. Сталося це так. Одного разу наша родина поїхала на курорт у Сполучені Штати Америки. Там було багато тенісних майданчиків і кілька добрих тренерів. На курорті я часто грав у теніс і полюбив цей спорт. З того часу вже не перестаю грати.

Дарія Порохівник

Дарія. ***Чи є професійні тенісисти, яких ти найбільше любиш?***

Павло. Так. Я люблю американського гравця Кевіна Чейнґа. Коли йому було 17 років, він виграв турнір «Френч опен». Я також люблю чеського гравця Івана Ленделя.

Дарія. ***Чому тобі подобається теніс?***

Павло. Тому що під час гри в теніс усе залежить від мене, а не від інших гравців. Коли я добре граю, то виграю. Коли я погано граю, то програю.

Дарія. ***Хто найбільше допоміг тобі у твоїх успіхах?***

Павло. Найбільше допомогли мені мої батьки. Без їхньої підтримки, без їхнього ентузіязму я ніколи не зміг би досягнути таких успіхів.

Дарія. ***Розкажи, Павле, як ти тренуєшся кожного дня.***

Павло. Я мушу тяжко тренуватися й мати велику самодисципліну. Чотири рази на тиждень я встаю дуже рано, бо о 6-й годині ранку починаю тренуватися. Після двох годин тренування на майданчику я їду до школи. Після школи кожного вечора беру приватні лекції з тенісу. Також, щоб бути в добрій фізичній формі, я щодня бігаю та вправляюся гантелями.

СПОРТОВЦЕМ

Дарія. ***А що ти думаєш про українську двомовну програму?***

Павло. Я люблю цю програму. Думаю, що вивчання мов дуже корисне. Що більше знаєш мов, то краще. Я також хочу колись відвідати Україну, звідки приїхали мої дід і баба.

Дарія. ***Як, на твою думку, можна досягнути успіхів у житті? Які твої поради іншим молодим людям?***

Павло. Щоб досягнути успіхів у житті, треба мати мету. Також треба дуже хотіти досягнути цю мету. Ще треба тяжко працювати. Колись я тільки мріяв про канадську молодечу категорію. Тепер я вже маю її. Моя праця принесла мені успіх. Теніс також приніс мені самоповагу та впевненість у собі.

Дарія. ***Дуже дякую за інтерв'ю. Бажаю тобі великих успіхів у спорті.***

63

Дев'ятдесят

У спортовому світі число дев'ятдесят дев'ять усім відоме, бо це число великої легенди в гокеї — Вейна Грецького. Хто цікавиться спортом, а особливо

Рисував Дені Рью.

Орися Возняк

гокеєм, добре знає всі його здібності. Знає, скільки ґолів він забив під час своєї кар'єри, скільки рекордів зробив, скільки нагород виграв. Але яка людина криється під тими здібностями? Коли він не взутий у ковзани, коли не грає в гокей, який він тоді дійсно?

Вейн Ґрецький — людина родинна, щира, приємна... Таких слів багато, що описують «99», але мабуть найкраще виявляє його характер його ставлення до своєї родини. А його родина по батькові, кажуть, походить із Галичини. Його рідня має прізвище Грицький.

Коли хтось із преси бере у Вейна Ґрецького інтерв'ю, він ніколи не представляє себе героєм. Переважно звертає він увагу на інших, що причинилися до його успіхів. Особливо, коли говорять про його надзвичайно успішну кар'єру. Взагалі, він дає найбільше признання своїм батькам. Він каже, що нема сумніву, що гокей викликав виразку шлунка в його батька, бо він усім журився. Перед грою він ночами не спав і ще й досі не спить. Жартуючи, Вейн каже, що він мало журиться тим, що про нього пишуть. Його батько журиться досить за них обидвох.

Вейн Ґрецький дуже поважає свого батька Володимира Ґрецького. Його батько колись казав, що він проста людина, яка працює для телефонічної компанії. Але, завдяки Вейновим успіхам у гокеї, Володимир мусив стати

трохи адвокатом, трохи рахівником і трохи продавцем. Це тому, що він став наглядачем усіх Вейнових справ на льоду й поза льодом. Він пильнує, щоб Вейн не був перевантажений працею.

Вейн Ґрецький каже, що він погоджується зі своїм батьком на дев'ятдесят п'ять відсотків. Не тільки тому, що це його батько, але й тому, що він багато старший і розумніший. Вейн признається, що вони часто сперечаються, навіть сваряться. Усе ж таки він бажає мати такі гарні взаємини зі своїм сином, як він має зі своїм батьком. Він хоче, щоб його син поважав те, що він йому говоритиме. І розумів, що він тільки пробує робити якнайкраще для нього. А також, щоб він не боявся висловлювати своєї думки. У тих випадках, коли Вейн не погоджується зі своїм батьком, він певний, що робить правильно. Але це не означає, що в майбутньому він уже не потребуватиме батьківської поради. Навпаки, Вейн каже, що навіть тоді, коли матиме шістдесят років, він, можливо, буде робити по-своєму. Але спершу він завжди буде слухати, що скаже батько.

— Чому ні? Коли мені було тяжко, він завжди підтримував мене й давав добрі поради.

Люди дивляться на батька й матір Вейна Ґрецького так, ніби вони знають, як саме виховувати

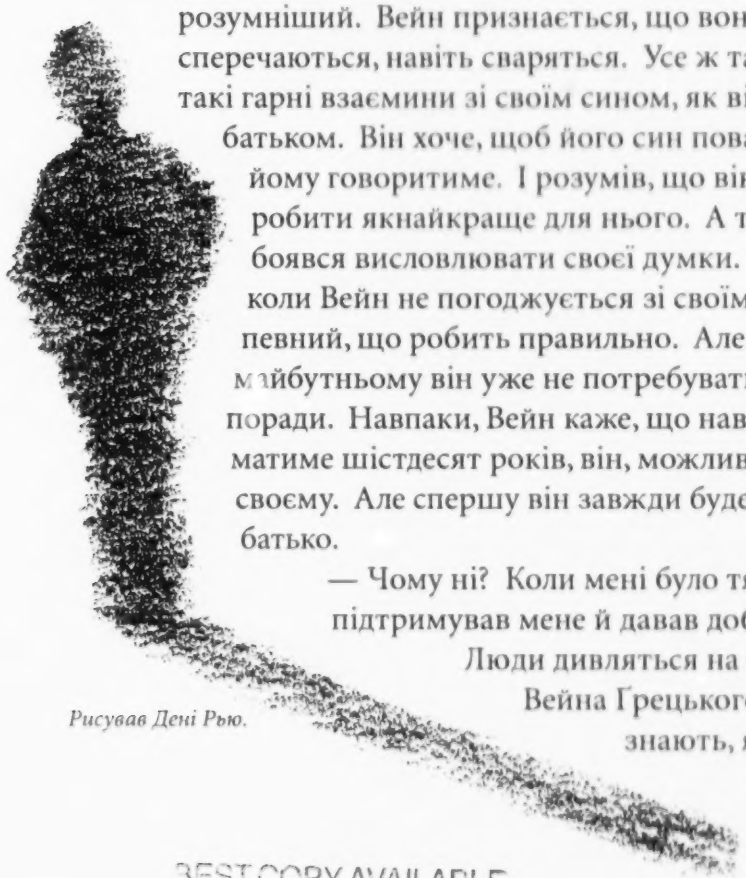

Рисував Дені Рью.

BEST COPY AVAILABLE

99

таких Вейнів. Вейн сміється, коли хтось це згадує. Він каже, що люди не розуміють, що у світі таке не існує.

Він згадує, що коли був малим, то взимку по чотири години щодня ковзався на домашній ковзанці. Тепер його питають, чи це дійсно правда, що він змалку вправлявся грати в гокей. Вейн признається, що для нього це не була праця, а розвага, гра. Він не радить іншим батькам брати приклад із нього для своїх дітей. Він не хоче, щоб інші батьки вимагали, щоб їхні діти по чотири години на день вправлялися грати в гокей. Це було б дуже несправедливо.

Вейн згадує, що іноді він плакав, коли приходив до хати знадвору взимку. Але не тому, що йому не подобалося грати в гокей, а тому, що змерз. Він пам'ятає, як татові міцні руки тримали його змерзлі пальці, поки вони не нагрілися, а мама готувала гаряче какао.

Крім гокею «99» пробував багато іншого. Він займався різним спортом, наприклад, плаванням. Навіть тепер, у дорослому віці, Вейн далі пробує різні нові заняття. Наприклад, він співав на телевізійній програмі, грав акторську ролю у драмі на телебаченні. І далі плянує пробувати нові заняття. Він знає, що прийде день, коли гра в гокей для нього закінчиться. Цей погляд він завдячує своїм батькам, які завжди заохочували його до нових зацікавлень.

Куди ходить Вейн Ґрецький, щоб відсвіжити думки, відпружитися? На лід, звичайно! Він каже, що його праця, порівнюючи з працею батьків, була найлегшою. Він лише

мусив грати. Для нього нема нічого кращого! Але батькам було не так легко. Він співчуває їм, бо вони не мали подібної нагоди для відпруження. Адже завжди мусили журитися і приладдям, і транспортацією. Вони ніколи не мали відпочинку, бо мусили все доглянути. Вейн Грецький часом думає про те, який з нього буде батько в порівнянні до свого батька.

Що Вейн Ґрецький скаже своєму синові про гокей? Вейн думає, що він скаже йому грати якнайкраще по його змозі. І що він мусить навчитися робити все, щоб виграти. Але, якщо програє, то й це не страшне. Якщо він із тієї програної гри чогось навчиться, то піде далі вперед. Коли повернеться до нової гри, мусить пам'ятати свої помилки, щоб їх не повторювати. Він вірить, що діти повинні пробувати бути найкращими, щоб виграти. Батько вчив його намагатися здобути найвищу досконалість. Володимир Грецький ніколи не сподівався від свого сина того, чого він не міг осягнути. Але те, що було можливе, мусило бути зроблене якнайкраще.

Вейн Ґрецький почуває себе щасливим не тільки через успішну спортову кар'єру. Він радий, що він серед родини, яка його дуже любить, і що він грає в гокей, свій улюблений спорт. Він буде щасливим, якщо колись матиме нагоду грати в гокей зі своїм сином. Тоді, як робив його батько, нагріти синові змерзлі пальці, коли той прийде знадвору взимку.

Рисував Дечі Рью.

69

Дещо про міти давньої греції

Довідка для вчителів

Приблизно від XVII до I сторіччя до Христа в Європі, на берегах Іонійського, Егейського, Критського та Чорного морів, жили давні греки. Ця місцевість називалася Давня Греція чи Еллада, або Геллада.

Давні греки склали багато цікавих митів — про створення світу; про народження богів; про вчинки богів, які щедро винагороджували того, хто їх шанував, і жорстоко карали того, хто їх зневажав; про походження людей; про різні фантастичні явища — неймовірні перетворення, наприклад, чудо із «золотим дотиком» царя Мідаса; про фантастичні істоти-чудовиська, наприклад, напівлюдей-напівконей; про перетворення на зірки та сузір'я, наприклад Лев — той, якого в Немеї переміг Геракл; про героїв — напівбогів-напівлюдей, здебільшого синів безсмертних богів і смертних жінок.

Одним із таких героїв був Геракл (або Геркулес, як його називали римляни) — син головного бога Зевса та смертної жінки Алкмени. Геракл зробив 12 славних подвигів (героїчних вчинків). За сміливість, мудрість, чесність і доброту боги подарували Гераклові безсмертя.

Міти складалися в Давній Греції ще довго до того, як там поширилося письмо — грецька абетка. Один і той самий міт міг існувати в багатьох варіянтах.

Багато письменників брали й ще досі беруть образи для своїх творів із грецької мітології. Поема Тараса Шевченка «Кавказ» і драма Лесі Українки «Іфігенія в Тавриді» побудовані на грецьких мітах.

Сьогодні ми називаємо мітом щось нереальне, вигадане, таке, чого не було в історичній дійсності. Але за давніх часів сприймали міти як правдиві розповіді про те що було колись.

Короткі відомості про авторів

Одарка Орися Возняк

Одарка Орися Возняк народилася в місті Едмонтоні у провінції Альберта, Канада. Тут же ж ходила до державної школи, Рідної школи та на Курси українознавства. У 1973 році Одарка отримала вчительський диплом з Альбертського університету. Того ж самого року почала вчителювати при Едмонтонській публічній шкільній раді.

Одарка любить писати твори для підлітків на сучасні теми. У 1985 році Едмонтонська публічна шкільна рада видала три збірки її творів, якими по сьогоднішній день користуються учні української двомовної програми.

Брати Ґрімм

Два брати, Якоб (1785–1863) і Вільгельм (1786–1859), народились і жили в Німеччині. Брати Грімм збирали німецькі народні казки. Вони видали книжку, що називалася «Дитячі й родинні казки». У книжці було двісті казок. Ця книжка стала популярною у всьому світі.

Дарія Порохівник

Дарія Порохівник народилася в місті Вікторії у провінції Британська Колюмбія, Канада. Студіювала в Альбертському університеті на педагогічному факультеті. Після закінчення університету почала вчителювати.

Успішно працює в українській двомовній програмі, для якої написала багато різних творів.

Вихована в українській родині, Дарія активно працює в різних ділянках української культури та освіти.

* * *

НАД ЗБІРКОЮ ТЕКСТІВ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічний редактор
ДЕНІ РЬЮ

Обкладинка
ДЕНІ РЬЮ
МАРСЕЛЬ ПРЕФОНТЕЙН

Художньо-технічний консультант
МАРКО МАЛЬОВАНИЙ

Ілюстратори
ОРЕСТ ВАСАРАБ
БАРБАРА ГАРТМАНН
ЙОРГОС ЗАРКАДАС
МАРСЕЛЬ ПРЕФОНТЕЙН
ДЕНІ РЬЮ
ГАРРІ САВАДЖ

Адаптація текстів
АННА БУМБАК
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
ДОМКА САПИГА
ГАЛИНА ЦАР
ХРИСТИНА ШЕРМАН
ГАЛИНА ЯРЕМКО

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК

Члени Комітетів для пошуку й вибору матеріялів
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОЛЕКСАНДРА С. ГИЛДЕБРАНДТ
РУТА ЛИСАК-МАРТИНКІВ
ОЛЕСЯ ТУМИН

Координатор експерименту
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ГІНДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Адаптація текстів
МАРКІЯНА ЦИНЦАР-ГРИЩУК
ДОМКА САПИГА
ХРИСТИНА ШЕРМАН

Ілюстратори
ОРЕСТ ВАСАРАБ
БАРБАРА ГАРТМАНН
ЙОРГОС ЗАРКАДАС
ГАРРІ САВАДЖ

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Складач
МАРІЯ КАРЛТОН

THIS READER WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
DENIS RIOUX

Cover Design
DENIS RIOUX
MARCEL PRÉFONTAINE

Design Consultant
MARK MALOWANY

Illustrators
OREST WASARAB
BARBARA HARTMANN
JORGOS ZARKADAS
MARCEL PRÉFONTAINE
DENIS RIOUX
HARRY SAVAGE

Adaptation of Texts
ANNA BUMBAK
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
DOMKA SAPIHA
HELEN CZAR
KHRISTINA SHERMAN
HELEN JAREMKO

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK

Text Search and Text Selection Committees
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
ALEXANDRA S. HILDEBRANDT
RUTH LYSAK-MARTYNKIW
OLESIA TOUMINE

Piloting Coordinator
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Adaptation of Texts
MARKIANA CYNCAR-HRYSCHUK
DOMKA SAPIHA
KHRISTINA SHERMAN

Illustrators
OREST WASARAB
BARBARA HARTMANN
JORGOS ZARKADAS
HARRY SAVAGE

Copyeditor
HELEN CZAR

Typesetter
MARY CARLTON

За доступ до друкованих матеріялів
та за цінні поради
видавництво складає щиру подяку
керівникам і працівникам

Методичного кабінету української мови
при Канадському інституті українських студій, Альбертський університет,

Українсько-канадського архіву-музею Альберти

та

Української книгарні в Едмонтоні.

Збірки текстів у цій серії:

Конфлікти

Надзвичайні люди, надзвичайні події

Рішення

Як було колись

Readers in This Series:

Conflict

Deeds and Doers

Decisions

In Days Gone By

Серія *Коляж 1* складається з чотирьох збірок україномовних текстів із багатою тематикою та в різних жанрах. Більшість текстів подаються в скороченому та адаптованому вигляді.

Збірки текстів розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною;
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову і які пройшли відповідне підготовлення (приблизно 1 500 годин формального навчання української мови).

Працюючи з текстами в серії *Коляж 1*, учні набуватимуть потрібних умінь у читанні та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, підготовлятимуться до читання неадаптованих текстів українською мовою.

Printed by
Learning Resources
Distributing Centre
Production Division
Barrhead, Alberta
Canada, T0G 2P0

"Reaching Students Is What We're About"

ISBN 0-7732-5189-8